

PATRIMONI LAB

Programa impulsat per l'Institut de Cultura de Barcelona.

Cada centre educatiu, acompanyat d'un museu o centre patrimonial de l'Institut de Cultura de Barcelona, dissenya i implementa un projecte transversal a partir d'una peça o col·lecció. Aquest projecte es desenvolupa a partir de la interpretació del patrimoni, mitjançant un procés de cocreació, on l'alumnat n'és el motor i el protagonista.

El programa vol ser una oportunitat per afavorir el treball interdisciplinari al centre educatiu, on a partir d'una peça o col·lecció es desplega una proposta educativa alineada amb la programació d'aula.

A QUI VA ADREÇAT

Centres públics

ETAPA

Cicle superior de primària i primer cicle i segon cicle d'ESO

DURADA

Curs escolar

Presentació del programa: <https://www.youtube.com/watch?v=VIGjbDpa3hc>

CONTEXT

“Patrimoni LAB”, és un programa de l'Institut de Cultura de Barcelona que vincula les col·leccions dels centres patrimonials (ICUB) i centres educatius de Barcelona.

Prenent com a inspiració experiències prèvies en l'àmbit europeu i català per diferents entitats i institucions, aquest programa planteja una forma de col·laboració entre museus o centres patrimonials i centres educatius de primària i secundària, per al coneixement del patrimoni històric i cultural, la seva valoració i la construcció d'una relació de vincle.

A partir de l'estudi de les col·leccions o elements patrimonials de diferents institucions culturals o museístiques, els centres educatius vetllen pel coneixement i difusió d'aquestes.

Es propicia un diàleg obert entre el museu/centre patrimonial i el centre educatiu que fomenta un aprenentatge significatiu i competencial, amb l'alumnat com a protagonista del seu propi procés d'aprenentatge. El programa implica que l'alumnat conegui, estudiï, preservi i difongui les col·leccions dels museus i que adquireixi un compromís actiu amb el llegat patrimonial.

OBJECTIUS

- Apropar les col·leccions dels museus i equipaments patrimonials de l'Institut de Cultura de Barcelona als centres educatius.
- Fomentar la participació activa de l'alumnat en el procés del coneixement museístic.
- Afavorir el pensament crític i la competència ciutadana, reflexionant i analitzant el significat i el valor del patrimoni cultural, provocant el gaudi intel·lectual i artístic de l'alumnat.
- Oferir experiències d'aprenentatge compartit que vinculin les col·leccions amb l'alumnat.
- Posar a l'abast dels centres educatius una oportunitat per treballar des d'una situació d'aprenentatge innovadora.
- Construir un imaginari del patrimoni que va del present al passat i viceversa.
- Interpel·lar el patrimoni, tot generant pensament crític, utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.

A QUI VA ADREÇAT

Centres d'educació primària i centres d'educació secundària obligatòria.

RELACIÓ DE CENTRES PATRIMONIALS PARTICIPANTS DE TITULARITAT ICUB:

A continuació hi ha el llistat dels projectes que s'han portat a terme els darrers cursos. Cal destacar que les propostes s'adeqüen a la programació d'aula, previ consens amb l'equip del programa.

Centre Patrimonial	Col·lecció o Element patrimonial treballat
Museu Etnològic i de Cultures del Món (seu Parc de Montjuïc)	Element patrimonial: Col·lecció d'oficis. Oficis d'ahir i d'avui. La col·lecció d'oficis tradicionals ens obre la porta a apropiar-nos de la vida quotidiana i la cultura del barri proper a través de la investigació etnològica dels oficis en el passat i en el present.
Museu Frederic Marès	Element patrimonial: Sala de les diversions del gabinet del col·leccionista Frederic Marès. Juguem? Els rols i valors socials a les joguines d'ara i abans. Quins rols i quins valors socials transmeten les joguines d'abans i les d'ara? Juguem? El projecte vol treballar de manera transversal, implicant tots els àmbits del coneixement, per tal d'acostar els infants a l'evolució del món de la joguina i reflexionar sobre els valors relacionats amb la igualtat de gènere, la cultura de la no-violència, l'apropiació de l'espai públic i la sostenibilitat ambiental.

Museu Etnològic i de Cultures del Món (seu Montcada)	Element patrimonial: La col·lecció de màscares del món. Màscares dels quatre continents que ens permetran apropar-nos a les societats que les van crear, d'Àfrica, d'Oceania, d'Àsia i d'Amèrica, per establir vincles entre la tradició i les funcions rituals que se'ls hi associen i l'ús de les màscares en la nostra societat actual. Permet un treball des de la transversalitat, anant des de la música, a la geografia o història passant pels valors, la dansa o la llengua.
El Born CCM	Element patrimonial: El Rec Comtal. Paisatges del Rec Comtal. Una recerca al voltant de la història, els usos i els paisatges que ha generat aquesta canalització al llarg del temps que permet fer valdre la conservació d'aquest patrimoni arqueològic i paisatgístic de la ciutat.
Museu de la Música	Element patrimonial: La col·lecció de guitarres. Un viatge per la transformació de la guitarra des del segle XVII fins als nostres dies per entendre les necessitats de l'intèrpret, les modes i gustos estètics de cada època i del perfil social al qual pertanyen. Una proposta que ens permet acostar-nos el patrimoni musical, instrumental i sonor que ofereix el Museu de la Música, tot treballant aquesta col·lecció des de diferents mirades: sociològica, històrica, tecnològica, estètica, literària, etc.
Castell de Montjuïc	Element patrimonial: La torre de guaita. El Castell de Montjuïc: mirador de la ciutat i de la història. Quina ha estat la relació del Castell amb Barcelona? A partir del Castell i els seus elements més interessants com la torre de vigilància de telegrafia òptica, els grafitis dels presoners o la seva arquitectura, reviuem la seva història i quin ha estat el seu impacte en l'entorn de la muntanya i la ciutat. I com a partir d'ell, podem treballar la memòria històrica, la cultura de la pau i el conflicte des de múltiples mirades.
Monestir de Pedralbes	Element patrimonial: El sepulcre de la Reina Elisenda. On són les dones en la història? L'edat mitjana en clau de gènere, rols i personatges femenins que han deixat empremta en la nostra història. El projecte abordarà la història de l'edat mitjana a Catalunya, els monestirs en temps del gòtic i el context social i cultural al segle XIV des de diferents àrees de coneixement i amb una perspectiva de gènere.
Museu d'Història de Barcelona	- Elements patrimonials de la proposta <u>per Cicle Superior de Primària</u>: la col·lecció lligada a l'alimentació, des de l'època medieval a la contemporània. A partir del repte de, com s'alimenta la població de la ciutat, investigarem l'evolució de Barcelona des de l'època medieval a la contemporània. - Element patrimonial de la proposta <u>per Secundària</u>: Mocador

	commemoratiu de 1798. El mocador d'indianes ens portarà a explorar el seu valor com a document històric que relata el pas de la manufactura a la mecanització dels processos productius, motor decisiu de canvi de la societat. Aquesta peça donarà peu a realitzar un enfocament interdisciplinari per endinsar-nos en les transformacions econòmiques, socials i urbanes que marquen l'origen de la industrialització a Barcelona.
Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	Element patrimonial: La col·lecció de literatura de canya i cordill de l'AHCB. Què llegia la gent de carrer del segle XVIII i XIX? Ens apropem a la literatura popular a través de la col·lecció de ventalls i romanços de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona. Es treballa de manera transversal temes com, la cultura popular, l'evolució de la comunicació oral i escrita, la història contemporània d'Espanya, la societat de classes amb perspectiva de gènere i el valor gràfic i plàstic d'aquestes dues tipologies de gravats.

DURADA

Un curs escolar.

DESCRIPCIÓ

Organització:

A cadascun dels centres educatius seleccionats se li assignarà un museu o equipament patrimonial participant de l'Institut de Cultura de Barcelona. Cada centre educatiu participa representat per un nivell escolar (no participarà tot el cicle).

Metodologia:

L'alumnat viurà el museu i la peça apadrinada en primera persona a través d'activitats i recursos diversificats. La programació es dissenyarà des de la co-creació d'interpretacions del patrimoni on l'alumnat en serà el motor i el protagonista. El professorat participant, haurà d'assistir a les sessions d'assessorament amb el museu col·laborador i amb la coordinació tècnica, per planificar el projecte tenint en compte el currículum i els interessos del grup-classe. Al final del projecte es realitzarà una presentació pública dels processos i activitats acomplides al voltant d'aquest.

Suports/recursos del programa:

Es preveu l'assessorament i l'accés a recursos vinculats al patrimoni per part del museu col·laborador. També es compta amb el suport d'una coordinació tècnica portada a terme per especialistes en museus i educació. Cada centre educatiu disposarà d'un assessorament i acompanyament d'acord amb les necessitats valorades.

Cada grup participant podrà plantejar una programació que combini activitats a l'aula amb activitats gratuïtes al museu col·laborador (cada centre educatiu podrà dur a terme fins a 3 activitats gratuïtes al museu).

Calendari/implicació horària:

Al juliol es notificarà quin ha estat el museu i l'element patrimonial assignat. La planificació podrà fer-se un cop notificada la participació en el programa. Al setembre té lloc la Presentació del Programa Patrimoni LAB, com a trobada inicial en què es troben les referents de cada centre educatiu i de cada museu o centre patrimonial. El projecte amb l'alumnat tindrà lloc entre els mesos de novembre i maig. Cal preveure visites dels docents al museu, reunions de planificació, participació en les sessions de capacitació, entrega d'un pla de treball i reunions de seguiment al llarg del projecte.

Compromís del centre:

Cal assegurar la realització dels punts anteriors (organització, metodologia, participació en la capacitació, assistència a una visita per a docents al museu col·laborador, etc.). Igualment, cal garantir que l'alumnat pugui gaudir d'un programa interdisciplinari.

FORMACIÓ ASSOCIADA

Capacitació de 15 hores, acreditades pel Consorci d'Educació de Barcelona.

QUÈ S'ESPERA

S'espera que el programa contribueixi a:

- Apropar una peça o una col·lecció dels museus de l'ICUB als centres educatius de Barcelona.
- Promoure el coneixement i difusió del patrimoni dels museus de l'ICUB.
- Vincular activament l'alumnat dels centres educatius amb els museus de l'ICUB.
- Afavorir l'esperit crític i l'empatia envers el patrimoni.
- Partir del patrimoni per forjar identitats, cohesió social i esperit de convivència.

CONTACTE

Institut de Cultura de Barcelona
patrimonilab@bcn.cat

Rosa Naudi
Consorci d'Educació de Barcelona
rnaudi.ceb@gencat.cat

Barcelona Cultura